

παρατήρηση, στήν έκφραση, στήν κίνηση, στήν φυ-
χολογία, στή σκηνοθεσία, στήν ποίηση, στήν
τέχνη. Προκοπή δχ: τόσο άπο έντελεια ως άπο κα-
τόρθωμα ως άπο έργα που μπορεί κανεὶς ἀνεπιφύ-
λαχτα να τὰ βαφτίσῃ ἀριστούργηματα· κάποιο ἄλλο
στοιχεῖο είναι τὸ κύριο γνώρισμα τοῦ ὑφωμοῦ τού-
του τῆς δραματικῆς τέχνης. Εἶναι τὸ στοιχεῖο τὸ
ἀνθρωπινότερο καὶ τὸ συγκινητικότερο, κάπι ποὺ
δὲν κάνει τὰ φειδικά τάγαλματα, μὰ ποὺ χαραχτη-
ρίζει τὰ πλάσματα τῆς ζωῆς, καὶ μέσα σὲ δλα τοὺς
τὰ φεγάδια· τὸ γνώρισμα ποὺ ἔνας μεγάλος τεχνο-
κρίτης, δ Ράσκιν, τὸ βάζει πιὸ ἀπάνου ἀκόμα καὶ
ἀπὸ τὴν κλασικὴ τοῦ ἔργου τελείτητα. Θέλω νὰ
πῶ γιὰ τὸν ἀγῶνα καὶ γιὰ τὴν προσπάθεια. Λίγος
καρδες πέρασε, μὰ πέτσο μεριὰ βρισκέμαστε ἀπὸ
τὶς τραγῳδίες ἀλλὰ Βερναρδάκη καὶ ἀπὸ τὶς κωμῳδίες
ἀλλὰ Κορομηλά. Τοὺς κορυφάσιους τοῦ εἰδους ση-
μειώνω, καὶ μιλῶ γιὰ τὰ δικά μας μόνο.

3

Μὰ δὲν μπορεῖ νὰ ὑπάρξῃ τέχνη ποὺ νὰ εἴη
τένομα, χωρὶς ἐνθουσιασμό, ἀφίλοκέρδεια, καὶ,
πρωτ’ ἀπὸ δλα, χωρὶς εἰλικρίνεια. Τὴν τέχνη τοῦ θεά-
τρου πειράζεται καὶ ἐπηρεάζεται πιὸ πολὺ ἀπὸ τὴν
δίγνοια τοῦ νιτερέου, ἀπὸ τὸ φέδο τοῦ κοινοῦ, ἀπὸ
τὸ νοῦ τὸν ἐμπορικό, ἀπὸ καθελογῆς δοσοληψίες,
φαντασμάρες, ξεσυνερίσματα καὶ φευτίες. Γιὰ τοῦτο
καὶ εὐκολώτατα ζεπέψει σὲ βιομηχανία τοῦ χειρότε-
ρου εἴδους, κι ἀ δραματικὸς ποιητής, ἀλιώς καὶ δὲν
έρει νὰ δργανώσῃ τὸ ταλέντο του μὲ κάπι σὰν ἀπὸ
τὴν καπατσασθνή τοῦ ἐπιχειρηματία, θὰ τὸ παρού-
σιάζῃ τὸ ἔργο του πάντα σὲ χαρτί καὶ ποτὲ στὴ
σκηνή. Τὲ νέο ἀλληνικὸ θέατρο γιὰ νὰ τραβήξῃ,
καθὼς τοῦ εἴδησει, τὸ δρόμο τοῦ ἔανανθισμοῦ του
ἡρωτικὰ πρέπει ν’ ἀγωνιστῇ γιὰ νὰ ζεινάξῃ ἀπὸ
πάνου του δλους αὐτοὺς τοὺς πειρασμούς. Πῶς θὰ
τὸ κατορθώσῃ; Σέρω καὶ ἔγω; Δὲ γράψω συνταγές.
Σημειώνω στοχασμούς. Θέατρα ποὺ νὰ θυμίζουνε
πολὺ τὸ ναδ, καὶ διόλου τὴν μπυραρία. Παιξίματα
ποὺ νὰ προσφέρουνται καθὼς θὰ μειράζουνται τα-
χτικὰ τὰ φύλλα ἐνὲς ἔντυπου ποὺ θάδγουνε δχι γιὰ
νὰ γραπώσῃ συνδρομητές, μὰ γιὰ νὰ σκορπίσῃ μιὰ
ιδέα, γιὰ νὰ σαρκώσῃ ἔνα σνειρό, μὲ τάξην καὶ μὲ
ρυθμὸν καὶ μὲ τόνο καὶ μὲ πρόγραμμα, γιὰ νὰ δργα-
νώσῃ μιὰ κίνηση, γιὰ νὰ πραγματοποιήσῃ μιὰ
πρόσδο. Σκηνές σὰν κάποια σαλόνια ζωγραφικῆς
ποὺ μπορεῖ κανεὶς νὰ σπουδάσῃ γύρο σὲ τὸ ἔργα που
κρέμουντ’ εκεῖ, ἔνα δηλωμένο περήφανα, γενναῖα,
καὶ ἐλεύθερο χαραχτήρα, εἴτε στήν έμπνευση, εἴτε
στήν έχτελεση. Κάποιο τὸ ἔργα ποὺ κρατιώνται μο-
νάχ’ ἀπάνου στὴ σκηνή, καὶ δὲν είναι καὶ γιὰ με-
λέτη. Κάποιο τὸ ἔργα ποὺ γράφονται γιὰ διρομένους
ρόλους δρισμένων ἥθοποιῶν, θηλυκῶν πιὸ πολύ, δση
δύναμη κι ἀν ἔχουν σὲ μάγισσες ἔκεινες νὰ σηκώ-

νουν τὰ ταπεινά, καὶ νὰ παρουσιάζουν σὰν κάπι τὶ
καὶ τὰ τιποτένια, ή καὶ νὰ κάνουν νὰ τὰ ὑποφέρῃ ὁ
κόσμος τοῦ θεάτρου τὰ δράματα, ποὺ μὲ δλη τους
τὴν ἀξία, θὰ τάντιπαθούσε καὶ θὰ τὰ μαξιλάρωνε,
ισαὶ ισα γιατὶ ἡ δύναμη τούτη πρέπει νὰ πατηθῇ, ἡ
δύναμη τούτη είναι ποὺ ἔχειτελίζει τὴν τέχνη καὶ
ποὺ στραβώνει τὴν έμπνευση. Οἱ ὑποκριτὲς σὰν δρ-
γανα σὲ μιὰν δρχήστρα, χωρὶς ὑπερτροφίαν καὶ
ὑπερβολικὴ ξεχωρίσματα· δ δραματογράφος μόνος
νόμιμος δραματουργός. Στὴ θέση του καθένας. Καὶ
πιὸ πολὺ κάπιοι οἱ λεγόμενες σκηνογραφικὲς τελεό-
τητες, δλα ἔκεινα τὰ θαυμαστὰ τάχα καὶ τὰ σύμ-
φωνα; μὲ δσα δπαιτεὶ ἡ πρόσδο τῆς νέας σκηνοθε-
τικῆς τέχνης, φύκαισιδώματα, καὶ παραφορτώματα
ποὺ σκλαβώνουν τὴν τέχνη τοῦ δραματικοῦ συγγρα-
φέα· τὴν τέχνη ποὺ ἀξίζει: νὰ στέκεται πάντα πο-
λύμορφη, πολύτροπη, ἀνεξάρτητη, χυραρχη, ποὺ
τὴ σκλαβώνουνε κάπιοι ἀπὸ κάποιες τάχα φερμένες
ἀπὸ τὸ ξετύλιμα τῆς σκηνῆς κι ἀπαραιτητές ἀπαι-
τησες, ποὺ χωρὶς αὐτές, ἀδύνατο, λένε, ἡ παρά-
πολὺ δύσκολο νὰ παιχτῇ τώρα ἔνα ἔργο. Κάπου,
καὶ εἴω ἀπὸ τὸ θέατρο δλα τὰ ἀποκλειστικὰ διλιτικὰ
καὶ θεαματικὰ τερτίπια, δσο ζωηρὰ κι ἀν μᾶς δί-
νουνε τὴν ἐντύπωση, τὴν φευτοαίσθηση, τοῦ πράγ-
ματικοῦ· τὰ τερτίπια ποὺ φυλάνε ἀποκλειστικὰ γιὰ
τὰ μάτια μόνο τὴν ἀπόλαυψη καὶ σχεδὸν τίποτε γιὰ
ταῦτη, ποὺ δὲν ἀφήνουνε τὴ φαντασία τοῦ θεάτρη νὰ
δουλέψῃ μονάχη τὺς καὶ νὰ συμπληρώσῃ κάποια
πράγματα, καθὼς ἔνας κακὸς ποιητής ποὺ μὲ πε-
ζολογικὴ ἀκρίβεια θὰ πάραίταις δλα καὶ τίποτε δὲ
θάψινε στὸν ἀναγνώστη του νὰ μαντέψῃ καὶ νὰ δνει-
ρευτῇ. “Οχι στήν πρώτη γραμμή τὰ ξένωτερικὰ στο-
λίδια καὶ τὰ κοστούμια καὶ οἱ σκηνογραφίες, τὰ πα-
ραφοιασιδώματα καὶ τὰ παραφορτώματα. Κάπι σὰ
γύρισμε στοὺς παλιοὺς καλοὺς καιρούς, καθὼς δού-
λευε ἡ σκηνή ὅταν είτανε ποιητές καὶ θεαματεύτες
οἱ Σοφοκλῆδες, οἱ Σαιξῆνες καὶ οἱ Ρακίνηδες. Αλ-
λοιώτικα, μιὰ παντομίμα είναι γιὰ τὸν δινήρωπο τὸ
στοχαστικὸ κάπι τὶ πιὸ διανοητικό, καὶ κάπι πιὸ εὐ-
γενικὸ δικηγοράφος. Μιὰ μεταρρύθμιση ἀνά-
λογη μὲ ἔκεινη ποὺ τώρα τελευταῖα ἔδειπνη πάνε
βάλθηκε σὲ ἐνέργεια στὸ Künstler Theater τοῦ
Μόναχου, καὶ π. . . δὲν ξέρω ἂν καλὴ καλὴ συνται-
ριάζεται σὲ δλα μὲ τὸ δικό μου τόνειρος ἔνδες παρα-
δειγματικοῦ θεάτρου, μὰ πού, καθὼς διπολέτω, σὲ
πολλὰ τὸ πλησιάζει.

4

Τὸ παίξιμο τῶν «Ἀλυσίδων» καὶ τὸ δὲλλο
δραματικὸ ἔργου «Στὴν δέξια πόρτα» ἀπὸ τὸ θέατρο
Κυδέλης τώρα τὶς προάλλες γιὰ μιὰ φρού-
ρη μόνη, δρες είναι: ἀπὸ καλυνοῦ ποὺ τοὺς νομίζω
σημαντικώτατους γιὰ τὴν ἀξιοπρέπεια καὶ τὴν πρό-
οδο τῆς Ἑλληνικῆς σκηνῆς. Θὰ ηθελε καὶ ποὺ

τάξει, πῶς κυττάζει, ἀνυποψίαστα κι ἀθῶα, ἵπε-
ραντη μπροστά τῆς τὴν ἐπερπάτηητη ἀκόμα στράτα
τῆς ζωῆς!

Κι ὡς σήκωσε ἡ Χρυσούλα τὴ λάμπα καὶ τὴν
ἔβαλε ἐπάνω στὸ γραφεῖο τοῦ Ὁρέστη, πετάχτηκε
μέσα ἀπὸ μιὰ χρυσὴ καρνιζία, δ Μαραθωνομάχος τοῦ
Μπένετ, ποὺ δρούσεις τρεχατετάμενος ἀπὸ τὰ θάθη
ἔνδες μεγάλους σκονισμένους δρόμου, λές καὶ τὸν ἔβλε-
πες ἀπὸ κανένα χρυσὸν παραβυρίξει τῆς ψυχῆς νὰ
χυμῇ στεφανωμένος ἀπὶ θήλαι καὶ δόξα, ἀνευκο-
κλοπόδης γιὰ ν’ ἀναγγείλεις κάποια Νίκη.

Θὰ πεθάνει, τὸ βλέπεις στὴ χλωράδη τὸν τρο-
μαχικιά τοῦ ἐφρηβικοῦ κορωνοῦ του, μὰ τὰ μάτια
τεῦ ζούνε χιλιάδες ζωῆς καὶ λαμποκοποῦν καὶ λένε:

— Χαρεῖτε! Χαρεῖτε! Μὲ τὸ ζερβό μου τὸ
χέρι· παραμερίζω τὸ Χέρι, γιὰ νὰ πειράσω νὰ σάς
πῶ:

«Νενικήκαμεν!» Κ’ Στερεά; «Στερεά τι μὲ
μέλει;

— «Η Χρυσούλα ἔπεισε ἀπάνω στὴν πολυθρόνα, δὲ-
πλα στὸ πιάνο κ’ ἔβλεπε τὸν Ὁρέστη νὰ βγάζει τὴ

νά δουλεύῃ ἔτοι: «Εργα ποὺ νὰ γίνουνται ἀπὸ τὸν
ποιητὴ καὶ νὰ παίζουνται ἀπὸ τὸν ὑποκριτὴ μὲ τὴ
φρούτιδα καὶ μὲ τὴν ἐλπίδα πῶς δίνονται κάποιοι
νόημα τῆς Τέχνης, ἔξω ἀπὸ τὴ φροντίδα κι ἀπὸ
τὴν ἐλπίδα πῶς θέρευσονε στὸν κόσμο ἦ—ποὺ τὸ
τέλος κάνει—πῶς θὰ βγάλουνε λεπτά. Εργα ποὺ νὰ
γίνουνται καὶ ποὺ νὰ παίζουνται δχι μὲ τὴ φροντίδα
καὶ μὲ τὴν ἐλπίδα πῶς θὰ κάμει νὰ σταθούνε ἀ-
πάνου στὴ σκηνή τὸ ταλέντο τοῦ Α ἦ, τὸ δαιμόνιος
τῆς Β, μὰ ἡ καλοσυνείδητη καὶ μὲ αὐταπάρηγος
θάλεγα γινομένη παράσταση, καὶ οὔτε ἀπὲ προ-
σεχτικὴ καὶ ψιλολογημένη μελέτη, ζλων τῶν τεχνι-
τῶν ποὺ θέρχουνε μέρος, ἀξεχωριστα, ἀπὸ τὸν πρω-
ταγωνιστὴ θάμει τὸ βουβὸ τὸ πρόσωπο. Εργα χωρὶς
ρόλους, γιὰ δλους. Τὸ δέξιωτο πούτο είναι λο-
γικὸ νὰ δείχνεται δχι μόνο μὲ τὴν παιότητα τοῦ
ἔργου, μὰ καὶ ποστοκιά, νὰ πούμε δηλαδή, νὰ παι-
ζεται τὸ καθένα μὲ τὴν δράδα του, μιὰ φορά. Καὶ
οὔτε περιοδικὸ θ στὸ ζεβλούμε. Πάτη τὴν ἐπανάληψή του, αργό-
τερα, σὲ δλλη περίοδο, δλλας λογαριασμός. Νὰ δη-
μοσιεύεται τὸ δράμα στὴ σκηνή, καθὼς δημοσιεύε-
ται στὸ περιοδικὸ θ στὸ ζεβλούμε. Γιὰ νὰ λείψῃ ἐ στιγ-
ματικοὺς τοῦ δραματικοῦ ἔργου, κι ἀξιολογημένη
τεργητική, πῶς δὲν τὸ δίνουν, γιατὶ τάχα δὲν πη-
γανει κέσμος. Γιὰ νὰ λείψουν τὰ φεύτικα καὶ ἀγ-
δέστατα ἔκεινα κατὶ γενική παιότητα τὸν πα-
νάληψη τοῦ δραματικοῦ ἔργου, κι ἀξιολογημένη

τὸ Αστρούλα τῶν «Ἀλυσίδων». Διδού κριτικοὶ
μας μιλήσανε γιὰ καίνη, διαφορετικὰ δι καθένας,
ἀντικρύζοντάς την δι καθένας ἀπὸ μιὰ διαφορετικὴ
γνωμή. Δὲν ἔχω πρόχειρα τὴν δύρα τούτη τὰ μιλή-
ματα τους. Ο ἔνας, ἀνίσως δὲν ἔχω λάθος, τὴν εὐ-
ρισκε πιὸ πολὺ ψηφοθετημένη ρητορικά, νὰ πούμε,
κι δχ. δπως καλήτερα θάστεκε, ψυχολογικὴ χυμένη·
κάπι τὶ ποὺ δὲν είναι παρέμονο ἀπὸ τὰ πραγματικά,
καὶ είναι πιὸ πολὺ στὴ φαντασία ἔνδες ποιητής, παρὰ
στὴ ζωή. (Δλλος, άντιθετα, εύρισκε πῶς ζωὴ στὴν
τέχνη δὲ θὰ πῆ. τ.τ. μπορεῖ νὰ ζαναπέτηται τὸ γινα-
μένο τὸ μάτι τοῦ ποιητῆς, καὶ τὰ παιρνεῖ καὶ μᾶς
τὰ φέρνει καὶ μᾶς τὰ δείχνει, καὶ τὰ πλάσται καὶ
τὰ ντύνει μὲ τὴ ζωή, καὶ βοηθή γιὰ νὰ γεννηθεῖνε
καὶ γιὰ νὰ νέρθησε στὴν πραγματική μιὰ φράν δρ-
χήτερα. Κι δλήσει, δὲν ζενιέμει κάποιο δίκιο. ἀπὲ
μιὰ μερίδη

Έγινε δὲ φροντίζω ἀνήσκοτος Ἀστρούλα εἶναι πλάσμα ἀπὸ τὴν ἰδεολογία, ἢ ἀπὸ τὴν πραγματολογία γεννημένο. Μός φτάνει πώς εἶναι ἀληθινή. Καὶ ἡ ἀληθεία, κινήσεις, κινήσεις μιὰ γιὰ τὴν ἐπιστήμη, δῶρος εἶναι γιὰ τὴν τέχνη, λογῆς λογῆς. Τὸ περίεργο εἶναι, κι αὐτὸς μὲ κάνει νὰ βλέπω τὴν ἡρώσσα τῶν «Ἀλυσίδων» σφραγισμένη μὲ ξεχωριστὴ σφραγίδα, ἢ διπλή τῆς δύνης. Ἀπὸ τὴν μιὰν δύνη τῆς εἶναι ἡ κειραφετημένη, ἢ ἀντρογύναικα, ἢ νέα γυναίκα, τὸ θηλυκό τὸ μελόδυμενο. Κάτι ξένο κι ἀσυνήθιστο κ' εύκολογλίστρητο στὸ ἀπίθανο καὶ παλοπρόσφερτο στὶς εὔκολες κορσιδίσες. Κι ἀπὸ τὴν ἄλλην δύνη τῆς εἶναι ἡ παλιά ἡ Εῦσα, ἡ δυσκολοζεχώριστη γυναίκα, τὸ αἰώνιο τὸ θηλυκό, ἡ Ἀστρούλα ποὺ ζῇ τὰς τῆς πρεσβύτερα καὶ τὰ μεθύσια καὶ τὰ μιλήματα καὶ τὰ μαθήματα γιὰ τὴν ἴδεα καὶ γιὰ τὴν ἀλήθεια καὶ γιὰ τὴν εἰλικρίνεια καὶ γιὰ τὴν τιμὴ τοῦ μεγάλου τῆς φύλου, τοῦ μεγάλου τῆς ἀμαρτωλοῦ—ξεχωριστὸν τῶρα τῶνομά του—χωρὶς καλά καλά γιὰ τὸ καταλαβανῆντα δὲν εἶναι: παρὰ «προφάσεις ἐν ἀμαρτίαις». Ή Ἀστρούλα, ἀπλούστατα, δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο, πιὸ βαθιὰ καὶ πιὸ σωστά, παρὰ ξετρελλαμένη ἀπὸ τὸν ἔρωτα τοῦ φύλου τῆς τοῦ βουλευτή. Κι διπάτος ποὺ δίνει τῆς ἄλλης γυναίκας, τῆς παλιᾶς, τῆς πρόστυχης, τῆς πονηρῆς, εἶναι, πιὸ πολὺ ἀπὸ τὴν ἴδεα ποὺ δικάζει, εἶναι τῆς ζήλιας ἢ ἀνδικήρας ἢ ἔρμης. Ή Ἀστρούλα, πλάσμα τῆς ἐλληνικῆς σκηνῆς ἀπὸ τὰ πιὸ ἀξιανὰ νὰ ζήσουν.

6

Διὸ ποιητές, ἀπὸ τοὺς πιὸ περίημους ἀντιπρόσωπους τῆς φιλοσοφικῶν ποιητικῆς τέχνης, δὲ Βινύ καὶ ἡ Ἀκερμαν, διπρῶτος ἔστησε τὸ δύγαλμα τῆς ἀνθρώπινης ἀξιοπρέπειας, ποὺ θέλει νὰ διαμαρτυρήσῃ γιὰ τὴν ἀτιμία τῆς μοίρας, τὸ ἔστιον ἀπάνου στὸ βάθρο τῆς Σιωπῆς. Ή δεύτερη τὸ ἴδιο δύγαλμα τὸ πῆρε καὶ τοῦ ἔδωκε γιὰ βάθιο τὸ Σκούριμο. Εἶπε δὲ Βινύ: «ἡ Σιωπή, μέρη μεγάλη, Ὁλα ταῦτα, τερτίπια τῶν ἀδύνατων». Εἶπε καὶ ἡ Ἀκερμαν: «Εἶναι οἱρὸς τὸ σκούριμο τῆς ἀγωνίας καὶ τῆς φρίκης. Τὴν ἔρριξα τὴν φωνή.. «Ἐσκούρια. Τώρ' ἀς πεθάνω!» Κάποια πλάσματ' ἀπὸ τοὺς ὁρευτικοὺς δυνάμεις τῆς νέας μας τέχνης μοῦ θυμίσανε τώρα τελευταῖα τὰ δυό τοῦτα βάθια. Εἰσοδοι τούς ζεῦξαν. Εκείνα σωπαίγουν. Εἰσοδοι δὲ θά πῃ πώς ζέλο δέρνουνται καὶ οδριάζουν. Θά πῃ πώς ζέκραζουν τὰ νοήματά τους, καὶ πώς καὶ τὴν ἐνέργειά τους ἀκόμα τὴ δηλώνουνται ζάστερα, περιστόλιγα, ἀκόστητα, καὶ σὰ νὰ ρητορεύουν, καὶ σὰ νὰ κατηχοῦν διόδια. Εκείνα δὲ θά πῃ πώς εἶναι πρόσωπα βουδά, πνυτομίμας ζήρωες. Θά πῃ πώς μιλάνε μετρημένα, συγαλά, μὲ σύνομένα λόγια, κρυμμένα, κρατημένα, κομμένα, διπονογικά. Τὸ πρόσωπο τοῦ πρώτου εἴδους εἶναι σὰν τὴ Λίνα τῆς «Οξώπερτας». (Ἄρινον

κατὰ μέρος τὸ σκούριμο τὸ ξαφνικὸ καὶ σπαραχτικὸ τῆς τελευταῖας ὥρας, τὸ σκούριμο τῆς «Φωτεινῆς Σάντρης» δταν πάγι νὰ σκοτωθῇ. Αὐτὸς εἶναι ἀλλο πράμα). Τὰ πρόσωπα τοῦ δεύτερου εἴδους εἶναι σὰν τὴν Ιουλία στὸν «Ἀρχιτέχτονα Μάρθα» καὶ σὰν τὴ Λιλή Λάρη τοῦ «Χελιδόνιού». Ἀλήθεια, μὲ τὸ «Χελιδόνι» τοῦ δ Παῦλος Νιρβάνας ζωγραφιστὰ χεροπιαστὰ τὴν ἔδειξε τὴν τραγικότητα τῆς ζωῆς σὲ διπλανούς ικέτην πιὸ ἀμύλητο, πιὸ μπερδεμένο, πιὸ δυσκολοζωγράφιστο καὶ πιὸ δυσκολόπιαστο. Ο determinism. Τὸ διωρισμένο. Τὸ δράμα τῆς Μοίρας, ἡ λαχτάρα τοῦ ἀσυνείδητου, ἡ διμορφικὴ τῆς ἀδυνάτας. Η τραγῳδία τῆς νεώτερης σκηνῆς. Κι ἀκουσα γιὰ τὸ «Χελιδόνι» καὶ λογοτέχνες πρώτης γεραμῆς νὰ ἐκφράζονται μὲ περιφρόνηση. Οι ἄλλοι εἰσικαταβατικῶτεροι, μουρμουρίσανε: «Ἄστα δὲ στέκουνται στὴ σκηνή». Μᾶς τοῦ στέκει λοιπὸν ἀπάνω στὴν περίφημη τούτη σκηνή;

«Ο ποιητής, καὶ στὸ τραγούδι, καὶ στὸ ρομάντσο, καὶ στὸ δράμα, καὶ δι πιὸ πρωτότυπος, μεταφράζει. Καθώς, πολλές φορές, μιὰ πιστὴ μετάφραση, μπορεῖ νὰ εἶναι ἡ πιὸ κακὴ μετάφραση, καὶ μιὰ μετάφραση λευτερή νὰ εἶναι καὶ ἡ πιὸ σωστή, ἀνάλογα καὶ στὴν Τέχνη. Πολλές φορές, γιὰ νὰ τὰ λέσσε πιὸ καλά, χρειάζεται νάπομπαρύνεσ» ἀπὸ τὰ πράγματα. «Ἐπειτα διο πιὸ μεγάλος δι τ.χνίτης, τόσο δυνατώτερο τὸ ἔγω του. Όσο δυνατώτερο τὸ ἔγω του, τόσο τολμηρότερο» ἀνακαταβίνεται στὰ πράγματα καὶ τὰλλάζει, τόσο ἐντονώτερα ξεμυτίζει στὰ πράματα. «Ἐργο ποὺ θάδειχε πολὺ σωστὰ τὶ συμβαίνει, θὰ κιντύνει νὰ μὴν εἴτανε παραπάνου ἀπὸ καλὸ ρεπορτάζ. «Ἐπειτα, θαυμάζονται τὸ ἔργο. θαυμάζουμε πρώτως δι πλα, διχι τὴ ζωγραφία τῆς ζωῆς, μὰ τὸ ζωγράφο της.

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

ΔΗΜ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΤΗΝ ΟΞΩΠΟΡΤΑ

ΑΡΑΜΑΤΙΚΗ ΣΚΗΝΗ

Καλλιτεχνικὴ ἔκδοση τοῦ «Σεράπιου» τῆς Αλεξανδρείας, μὲ τὴν ἐλάντα τοῦ συγραφέα. Πουλιέται στὰ γραφεῖα τοῦ «Σεράπιου» (Ρεγκιέ «Serapion». Alexandria --- Egypte) φρ. 5. Γιὰ τοὺς συντρομητάδες τοῦ «Σεράπιου» καὶ τοῦ «Νουμᾶ» φρ. 3.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΡΑΜΑΣ
ΟΙ ΛΟΞΟΙ ΣΤΡΑΤΟΚΟΠΟΙ

Πουλιέται στὰ γραφεῖα μας δρ. 2.

Πέτρικα γρήγορα γρήγορα τὸ κκπίδι της ἀπάνω στὸν καναπέ, μπήκε στὴν κρεβατοκάμπερα καὶ σὲ δύο λεπτά βγήκε γδυμένη καὶ φοροῦσε τὴν τριχντερύλληνα νυχτικιά της μὲ τὶς φαρδείες ταντέλες καὶ εἶπε:

— Νάμα!

Κι ἀτλωτες ὑψώνονται τὰ μπράττα τῆς τὰ γυμνά, τὰ τοριευτά, τὰ δύστυχα. Καὶ τὸ κορμάκι τῆς δύο ἔτρεμε, ἀπελπισμένο. (Τὸ χρυσόγελο, ζέσκιζε τὰ χιλιά της). «Ἐτσι μεσόγυμνη, μικρούτικη, ὀλομόναχη ποὺ κανένας δὲν τοὺς ἔβλεπε καὶ δὲν τοὺς ζήσουν, σὲ μικρά ώρα ποὺ καὶ ζήνοιγες τὸ παράθυρο καὶ φώναζες: Βοήθεια! κανένας δὲ θὰ περιούσε στὸ δρόμο νὰ τρέξει νὰ σὲ σώσει, η Χρυσούλα προχώρητε στὸν Όρεστη ἔνα θύμα, σύνπεράσπιστη.

Τὸ κορμάκι της τὸ σιταρομελάχρονο ἀργοκούνηθηκε τρεμάμενο—έτσι, ποιός δὲν τὰ εἰδε; ποιός δὲν τὰ εἰδε; ἀργοκούνιούνται καὶ τρέμουντε τὰ στάχια τὰ μεστωμένα σὲ δύοντα αὐγήν τοὺς θεριστάδες νέρχουνται καὶ στὰ χέρια τους νὰ κάθεται κουλουρικτὴ η Μοίρα καὶ νὰ λαμποκοπᾷ, σὲ δρόπανα.

— Κ' ἔπειτα,—ἔπειτα παραμέρισε λίγο ἀπὸ τὴν

Ο “ΝΟΥΜΑΣ,

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΙ ΚΕΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΡΟΜΗ ΧΡΟΝΙΑΤΙΚΗ

Γιὰ τὴν Αθηνά δρ. 5.—Γιὰ τὶς Ἐπαρχίες δρ.

Γιὰ τὸ Εξωτερικὸ φρ. χρ. 10.

Γιὰ τὶς Ἐπαρχίες δεχόμαστε καὶ τρίμηνες (2 δρ. τὴν τριμήνια) συντρομές.

Κανένας δὲ γράφεται συντρομητής δὲ στίλει μπροστὲ τὴν συντρομή του.

10 λεφτά τὸ φύλλο λεφτά 10

Τὰ περασμένα φύλλα τοῦ Νουμᾶ πουλιοῦνται στὸ γραφεῖο μας στὴ διπλή τιμή.

ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ. Στὰ κιόσκια (Σύνταγμα, Ομόνοια Εθν. Τράπεζα Υπ. Οικονομικῶν, Σταθμὸς Τροχιόδρομου (Ακαδημία), Βουλή, Σταθμὸς υπόδγειου Σιδηροδρόμου Ομόνοια), στὸ κιόσκι ιαννοπούλου (Χαυτεῖα), στὰ βιβλιοπωλεῖα «Εστίας» Γ. Κολάρου καὶ Σακέτου (ἀντίκρυ στὴ Βουλή).

Στὴν Κέρκυρα, Πάτρα καὶ Βόρε, στὰ Πραχτορεῖα τῶν ΕΦΜΕΡΙΔΩΝ, στὸν Πύργο στὸ βιβλιοπωλεῖο τοῦ κ. Κ. Βαρουζῆ.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ

Βουλή Οπερέττας—Ψήφιζε καὶ μὴ ἐρεύνα

Ποδάρια κοι μναλὸ — Η προκήρυξη τοῦ

Ιδα—Τὰ λόγια τοῦ Ράλλη—Γιὰ τὸ Φερρέρο

—Πέτρος Ζητουνιάτης.

ΚΑΙΡΟΣ νὲ τελιώσει μὰν ὥρ' αρχίτερα καὶ καινοβουλευτικὴ ιαμωδία ποὺ παζεταί αὐτ' τὴν περασμένη βδομάδα καὶ μᾶς χιλιοειδεῖσι στὰ μάτια τοῦ καδόμου. Οδιοσικὰ ἔχομε Στρατοκρατία καὶ Δικτατορία σήμερα καὶ τεπιά ἔχομε Σύνταγμα. Καὶ τὰ μασκαρένουμε καὶ τὰ δυό. Καὶ τὴ Δικτατορία καὶ τὸ Σύνταγμα.

Ἐλπαμε νάφισει η Βουλή τὰ παλιά της, νὰ πάψει τὶς κωλυσιεργίες της, νὰ οικεῖται καὶ νὰ δουλέψει σοβαρὰ καὶ παρτιωτικὰ πιά. Μα δὲν εἴταμε καὶ νὰ τὴν ξαναγάσσουμε νὲ βονβαθεῖ. Πρωτιμότερο χίλιες φορές νὰ τὴν ιλείναμε. Θάτα κάπιας παληκαρίσιο αὐτό. Μα δὲν τώρα ποὺ γίνεται, νῆναι διοικήτη η Βουλή καὶ νὰ τρέψει πάτω ἀδράτο διεγυμνωμένο σπαθί, κατάγητε Βουλή, διρι λεύτερον Κράτους, μὰ Βουλή πλερέττας κι δ θεός νὰ μᾶς φυλάξει μήτως τὴν ἀρπάξει στὰ χέρια τους δι συνθήτης τῆς «Εῦθυμης ήρας καὶ μᾶς τὴν καθίσει πάνου στὴ σκηνή.

Πόσο μνοτικά, μᾶς καὶ πόσο ἀληθινά, τὴς τύψαλε τὸ Εργασταράν τῆς Πάτρας!

(Άκολουθεῖ)